

Vijftiende Internationale Taalkunde-Olympiade

Dublin (Ierland), 31 juli – 4 augustus 2017

Oplösungen van de opgaven van de individuele wedstrijd

Opgave Nr 1. Het getallenstelsel is twaalftallig.

- **gwīnìṅ** — 1, **bà** — 2, **tàt** — 3, **nààs** — 4, **tùṅūn** — 5, **tīmìn** — 6, **tàāmà** — 7, **rwīūt** — 8
- **ḡāā**- $\alpha = 12 - \alpha$ ($1 \leq \alpha \leq 3$): **ḡāātàt** — 9, **ḡāābà** — 10, **ḡāāgwīnìṅ** — 11
- **kūrū** — 12
- **bā-kūrū bī- $\gamma = \gamma \cdot 12$** ($2 \leq \gamma \leq 8$), **bā-kūrū ḡāā-bī- $\gamma = (12 - \gamma) \cdot 12$** ($1 \leq \gamma \leq 3$)
(de toon in de eerste lettergreep van γ wordt een middentoon)
- β **ná** $\left\{ \begin{array}{l} \text{gwē gwīnìṅ} \ (\delta = 1) \\ \text{vè} \ \delta \ (2 \leq \delta \leq 11) \end{array} \right\} = \beta + \delta$ ($\beta = k \cdot 12$)

Antwoorden:

- (a)
1. $5^2 + 3 + 4 = 32$
 2. $3^4 = 81$
 3. $7^2 + 9 + 1 = 59$
 4. $9^1 = 9$
 5. $8^2 + 2 + 5 = 71$
 6. $2^5 = 32$
 7. $9^2 + 4 + 3 = 88$
 8. $4^3 = 64$
 9. $16 + 21 = 18 + 2 + 17$
- (b) **bākūrū bītāt** — 36, **ḡāāgwīnìṅ** — 11, **kūrū** — 12.
- A. $108 - 3 - 13 = 92$
 - B. $49 - 14 - 15 = 20$
- (c) 6 — **tīmìn**, 22 — **kūrū ná vè ḡāābà**, 97 — **bākūrū bīrwīt ná gwē gwīnìṅ**, 120 — **bākūrū ḡāābībā**.

Opgave Nr 2. Woordvolgorde: <bezitter> <bezit>.

Bezittelijke voorvoegsels:

bezitter		bezit	
1e persoon ev.	n-	a- lichaamsdeel e- in overige gevallen	
2e persoon ev.	∅-		
3e persoon ev.	h-		
'... van elk van ons'	t-		
'iemand's eigen ...'	d-		
2e persoon mv. ri-			

Antwoorden:

- (a)
1. a-bang	e. <i>jouw schouder</i>
2. a-táng he-ya	p. <i>jouw duim</i> ['de moeder van jouw hand']
3. bataa ha-wata	o. <i>bovenste deel van een boom</i> ['de nek van de boom']
4. de-kafi	d. <i>iemand's eigen touw</i>
5. e-bataa ha-táng	b. <i>jouw tak</i> ['de hand van jouw boom']
6. e-kuda ha-wata	i. <i>de nek van jouw paard</i>
7. falepak ha-wei	j. <i>trekker</i> ['het oor van het pistool']
8. ha-táng ha-min	a. <i>zijn vingertopje</i> ['de neus van zijn hand']
9. he-lui	m. <i>zijn mes</i>
10. maama he-falepak	h. <i>vaders pistool</i>
11. na-pong	c. <i>mijn gezicht</i>
12. ri-èng	k. <i>jullie ogen</i>
13. ri-tama	q. <i>jullie zee</i>
14. ri-ya ha-táng	f. <i>de hand van jullie moeder</i>
15. tama ha-bang	n. <i>zeekust</i> ['de schouder van de zee']
16. ta-min	l. <i>onze neuzen</i> (<i>de neus van elk van ons</i>)
17. te-fe ha-wei	g. <i>de oren van onze varkens</i>
(<i>het oor van het varken van elk van ons</i>)

(b) 1. **a-min** — *jouw neus*; 2. **de-ya he-bataa** — *de boom van iemand's eigen moeder*

- (c)
1. *varken* — **fe**
 2. *jullie mes* — **ri-lui**
 3. *de vader van jouw moeder* — **e-ya he-maama**
 4. *het gezicht van mijn vader* — **ne-maama ha-pong**
 5. *iemand's eigen oor* — **da-wei**
 6. *mijn zee* — **ne-tama**

Opgave Nr 3. Regels:

- woordvolgorde:

– S V (O) (L) (S = onderwerp, V = gezegde, O = voorwerp, L = plaats)

ng- (S = 1e persoon ev.)

– X V L ≡ L V X

– N P (N = zelfstandig naamwoord, P = bezittelijk voornaamwoord);

- \frown : congruentie in geslacht en getal —

enkelvoud	meervoud
mú-	à-
dì-	má-
	zì-
mù+ (plaats)	

(vóór een klinker i- > j-, u- > w-, a- > ∅);

- \checkmark : de toon van de laatste lettergreep assimileert met de toon van de eerste lettergreep van het volgende woord;
- de toon van de laatste lettergreep van het laatste woord is laag in een declaratieve zin en hoog in een vragende zin.

Antwoorden:

- (a) 12. **múlózí mwámónà zítéténbwá**
Zag de tovenaar de sterren?
13. **zítéténbwá zjálà mùdjúlù**
Er zijn sterren in de hemel. = (4)
14. **ngákínà**
Ik danste.
15. **djálá djámónà màhónzò mùlwándá**
Zag de man de bananen in Luanda?

- (b) 16. *Zong ik?*
ngáfíká
17. *Het mens ontmoette de tovenaar en de vriend op het plein.*
mútú mwásángá múlózi nì dikámbà mùkítándà
18. *Mijn man (echtgenoot) zag de grot.*
djálá djámí djámónà dikúngù
19. *Er zijn tovenaars in Luanda.*
mùlwándà mwálà àlózi; àlózi álà mùlwándà

Opgave Nr 5.

1. getal: l-	{	V-	{	enkelvoud
				{	meervoud
				{	‘veel’
				{	tweevoud
		u-		

(V = de klinker in de volgende lettergreep);

2. **pat-** ‘groot’;

3. **bung-** ‘groep’, **kon-** ‘deel’.

Regels:

- voor een ander voorvoegsel **le-ven-** > **len-**
- vóór **p** -n > **m**
- vóór **k** -n > **ng**
- tussen twee klinkers
 - p, p- > v
 - t, t- > r
 - k, k- > x.

Antwoorden:

(a) **lavatbungmenemen** — *grote groep dorpen*

- (b)
1. **laradi** — *man*
 2. **lavatkonuna** — *grote tak*
 3. **laxantoonan** — *veel geesten*
 4. **levengkatli** — *ogen*
 5. **loxot** — *plaats*
 6. **lubungkavus** — *groep witte mannen*
 7. **luvaroos** — *twee grote klimplanten*

- (c)
8. *hart* — **leveve**
 9. *tuinen* — **leventaamang**
 10. *veel dingen* — **laxampanga**
 11. *kleinkinderen* — **luvuttubuno**
 12. *twee dagdelen* — **luxonaleng**
 13. *takken* — **lengkonuna**
 14. *grote takken* — **lempatkonuna**